

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/54/2022
Identifikačné číslo spisu:	6720201155
Dátum vydania rozhodnutia:	31.01.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Halušková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6720201155.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členiek senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobkyne T. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XX/XX, XXX XX U., zastúpenej JUDr. Alenou Cvopovou, advokátkou so sídlom Nográdyho 37, 960 01 Zvolen, proti žalovaným 1/ Československá obchodná banka, a.s., so sídlom Žižkova 11, 811 02 Bratislava, IČO: 36 854 140, 2/ Aukčný Dom, s.r.o., so sídlom Pribinova 462/84, 920 01 Hlohovec, IČO: 36 253 073, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Eckmann, s.r.o., so sídlom Mierové námestie 14, 911 01 Trenčín, IČO: 47 241 110 a 3/ LD Travel&Reality s.r.o., so sídlom Ružová 45, 960 01 Zvolen, IČO: 31 643 906, zastúpeného Ulianko & partners, s.r.o., so sídlom Nám. SNP 37, 960 01 Zvolen, IČO: 36 856 517, o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 19C/10/2020, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 26. augusta 2021 sp. zn. 11Co/54/2021 takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanému 1/ voči žalobkyni n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Žalovanému 2/ voči žalobkyni n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Žalovanému 3/ voči žalobkyni p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 12. mája 2021 č. k. 19C/10/2020-439 žalobu zamietol (I. výrok), zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Zvolen č. k. 19C/10/2020-100 zo dňa 26.03.2020 (II. výrok), žalobkyni uložil povinnosť nahradiť žalovanému 1/ trovy konania v rozsahu 100 % do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania (III. výrok), povinnosť nahradiť žalovanému 2/ trovy konania v rozsahu 100 % do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania (IV. výrok) a povinnosť nahradiť žalovanému 3/ trovy konania v rozsahu 100 % do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania (V. výrok). V

odôvodnení rozsudku okresný súd uviedol, že žalobkyňa sa domáhala určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva číslo XXX v kat. úz. U., a to stavby rodinného domu súp. č. XX, postaveného na parcele registra „C“ č. XXX a pozemku - parcely registra „C“ č. XXX o výmere 300 m² - zastavaná plocha a nádvorie, v podiele 1/1, ktorá sa uskutočnila dňa 10.12.2019. Žalobkyňa v žalobe uviedla, že podpísala so žalovaným 1/ zmluvu o poskytnutí úveru č. 416183 na sumu 43.380,- eur s dobou splácania 29 rokov, súčasne bola uzavretá aj záložná zmluva na nehnuteľnosti. Tvrdila, že spotrebiteľská zmluva o úvere obsahuje množstvo neprijateľných podmienok. Úver riadne splácala do konca roka 2018. Žalovaný 1/ dňa 17.02.2019 vyhlásil úver za predčasne splatný, ale oznámenie o výkone záložného práva jej nedoručil. Žalovaný 2/ objednal u znalca N.. Š. L. znalecký posudok na celkovú hodnotu nehnuteľností, ktorú tento určil na 34.000,- eur. Žalobkyňa pritom disponovala znaleckým posudkom s určením hodnoty nehnuteľností vo výške 46.500,- eur. Tvrdila, že znalec N.. L. úmyselne predmetné nehnuteľnosti podhodnotil. Dobrovoľná dražba, ktorá sa mala konať 22.10.2019, bola neúspešná; dňa 12.11.2019 zaslal žalovaný žalobkyni oznámenie o konaní opakovanej dražby dňa 10.12.2019. Vydražiteľom v tejto dražbe sa stal žalovaný 3/ za cenu 25.500,- eur. Následne žalovaný 2/ zaslal žalobkyni protokol o uspokojení pohľadávky, podľa ktorého bolo žalovanému 1/ z celkového dlhu uhradené len 23.138,86 eur. Žalobkyňa tvrdila, že výkon záložného práva bol v rozpore s dobrými mravmi aj v rozpore s ústavným právom na obydlie a súkromný život. Namietala výšku a splatnosť pohľadávky. Tvrdila, že záložný veriteľ sa nikdy nestal vlastníkom jej majetku a nemohol nehnuteľnosti scudziť. Vykonaná dražba trpí formálnymi aj procesnými vadami, bola vykonaná v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, s Občianskym zákonníkom aj zákonom o dobrovoľných dražbách.

1.1. Súd prvej inštancie vo vzťahu k tomu, že vykonal dokazovanie a rozhodol na pojednávaní dňa 12.05.2021 v neprítomnosti žalobkyne a jej zástupcu v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že žiadosť žalobkyne zo dňa 11.05.2021 o odročenie pojednávania v zmysle § 183 ods. 1 CSP nepovažoval za dôvodnú. Poukázal na to, že po začatí konania bolo vydané neodkladné opatrenie obmedzujúce žalovaného 3/ v užívaní jeho vlastníckeho práva už viac ako rok, preto dospel k záveru, že prejednáváná vec neznesie odklad tak, ako to má myslieť § 1 ods. 2 vyhlášky č. 24/2021 Z. z.. Aj v kontexte námietky zaujatosti považoval žiadosť o odročenie pojednávania za obštrukciu zo strany žalobkyne, ktorá bola na prvom pojednávaní oboznámená s predbežným názorom súdu (o nedôvodnosti žaloby), pričom vykonané dokazovanie bolo taktiež v jej neprospech a predlžovanie dĺžky konania je zjavne v jej prospech, keďže na základe nariadeného neodkladného opatrenia môže s rodinou v zásade zadarmo užívať majetok žalovaného 3/. Takéto obštrukčné konanie žalobkyne, ktoré zjavne malo viesť k nedôvodným prietahom v konaní, okresný súd v zmysle čl. 5 ods. 2 CSP odmietol a žiadosti o odročenie pojednávania nevyhovel.

1.2. Neplatnosť zmluvy o úvere, záložnej zmluvy ani dobrovoľnej dražby okresný súd nezistil. Vychádzal z ustanovení § 52 ods. 2, § 137, § 151, § 183 ods. 1, § 335 ods. 1, § 225 ods. 1, § 262 ods. 1, ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), z § 21 ods. 2, § 21 ods. 4, § 12 ods. 5, § 16 ods. 6, § 27 ods. 1, § 3, § 6 ods. 3, § 7 ods. 1, ods. 2, § 20 ods. 8, ods. 10, ods. 13, § 24 ods. 3 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 223/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (ďalej len „zák. č. 527/2002 Z. z.“ alebo „zákon o dobrovoľných dražbách“), z § 2 ods. 1 písm. a) zák. č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a aplikoval aj ustanovenia § 39, § 40, § 41, § 46, § 52, § 53 ods. 1, § 53 ods. 5, ods. 10, § 151a, § 151b ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, § 151c ods. 1, § 151d, § 151e ods. 2, § 151j, § 151l ods. 2, § 565, § 3 ods. 1 a § 853 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) a § 1 ods. 2, § 13 ods. 2, § 13 ods. 4 zák. č. 190/2016 Z. z. o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vo vzťahu k nariadeniu pojednávania súd prvej inštancie vychádzal z § 1 ods. 1 a 2 vyhlášky č. 24/2021 Z. z. o vykonávaní pojednávania, hlavných pojednávania a verejných zasadnutí v čase mimoriadnej situácie a núdzového stavu (v ďalšom iba „vyhl. č. 24/2021 Z. z.“). Zistil, že súhlas žalobkyne s dobrovoľnou dražbou vyplýva priamo z ustanovenia článku V záložnej zmluvy. Oznámenie o začatí výkonu záložného práva žalobkyni doručené bolo. Nehnuteľnosti, keď ide o obydlie, sú plne spôsobilým a štandardným predmetom záložného práva. Žalovaný 1/ si splnil povinnosti v zmysle § 6 ods. 3, § 7 ods. 2 a § 16 zákona o dobrovoľných dražbách. Žalovaný 2/ ako dražobník zaistil ohodnotenie nehnuteľnosti. Znalec N.. L. v znaleckom posudku číslo 107/2019 určil všeobecnú hodnotu nehnuteľností sumou 34.000,- eur, voči ktorej žalobkyňa v zmysle §

12 ods. 5 zák. č. 527/2002 Z. z. nevzniesla námietky a nežiadala vypracovanie nového znaleckého posudku. Opakovaná dražba nehnuteľnosti bola v súlade s § 20 ods. 13 zákona o dobrovoľných dražbách osvedčená notárskou zápisnicou; najnižšie podanie stanovené sumou 25.50,- eur predstavuje 75 % zo znaleckej hodnoty v zmysle § 16 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách. Licitátor žrebom rozhodol o udelení príklepu žalovanému 3/. Žalobkyňa a jej otčim, prítomní na dražbe, námietku voči priebehu dražby nevzniesli. Neobstojí ani argumentácia žalobkyne o konaní žalovaného 1/ v rozpore s dobrými mravmi ani jej argumentácia vo vzťahu k zásade nemo plus iuris. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie aplikoval § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žalobkyni uložil samostatnými výrokmi povinnosť náhrady trov konania osobitne každému zo žalovaných v rozsahu 100 %.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo dňa 26. augusta 2021 sp. zn. 11Co/54/2021 rozsudok súdu prvej inštancie s poukazom na § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny v celom rozsahu potvrdil (I. výrok) a žalovanému 1/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (II. výrok). Rozhodol, že žalovaný 2/ má proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré mu je žalobkyňa povinná nahradiť v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o ich výške (III. výrok) a žalovaný 3/ má proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré mu je žalobkyňa povinná nahradiť v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o ich výške (IV. výrok).

2.1. Vo vzťahu k odvolacej námietke o uskutočnení pojednávania dňa 12.05.2021 súdom prvej inštancie v rozpore s Civilným sporovým poriadkom a vyhláškou č. 24/2021 Z. z. odvolací súd poukázal na to, že žaloba bola podaná dňa 09.03.2020, dňa 26.03.2020 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bola žalovanému 3/ uložená povinnosť znášať užívanie nehnuteľností žalobkyňou a jej rodinnými príslušníkmi do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej. Po vzájomných vyjadreniach strán sporu okresný súd určil prvé pojednávanie na 12.08.2020, na ktorom uviedol aj predbežné právne posúdenie, podľa ktorého sa žaloba javí ako nedôvodná. Pojednávanie bolo odročené na neurčito z dôvodu potreby predloženia listinných dôkazov. Pojednávanie určené na deň 18.12.2020 súd prvej inštancie pre ospravedlnenie právneho zástupcu žalovaného 3/ aj právnej zástupkyne žalobkyne opakovane odročil na 29.01.2021 (termín zrušený z dôvodu predĺženia zákazu vychádzania), na 19.02.2021, 12.03.2021 a 09.04.2021 (všetky odročené bez žiadosti strán vzhľadom na predĺženie núdzového stavu a vyhl. č. 24/2021 Z. z.). Iba deň (t. j. 11.05.2021) pred konaním pojednávania určeného na 12.05.2021 bolo súdu prvej inštancie doručené podanie žalobkyne, ktorým prostredníctvom svojho zástupcu požiadala odročiť pojednávanie na termín po ukončení núdzového stavu v súvislosti s ochorením COVID-19 s poukazom na vyhl. č. 24/2021 Z. z. a stále prebiehajúci núdzový stav. Odvolací súd poukázal na zmenu ustanovenia § 1 ods. 1 vyhlášky č. 24/2021 Z. z., účinnú od 28.04.2021, kedy súd mal povinnosť (porov. „vykonávajú sa pojednávania“) veci prejednať a rozhodnúť s výnimkou vecí, ktoré znesú odklad (do 27.04.2021 mal možnosť uskutočniť pojednávanie). Váda v predvolaní realizovanom dňa 29.03.2021 na skôr určené a následne odročené pojednávanie 09.04.2021, spočívajúca v neupozornení, že ide o vec, ktorá neznesie odklad, potom nemala za následok nesprávny postup súdu, znemožňujúci strane uskutočniť jej patriace práva. Odvolací súd sa stotožnil so súdom prvej inštancie, že vzhľadom na dátum konania dražby 10.12.2019, dátum podania žaloby 26.03.2020, vydané neodkladné opatrenie aj vzhľadom na objektívne dôvody (mimoriadna situácia, núdzový stav), keď nebolo možné vec prejednať a rozhodnúť v primeranej lehote od podania žaloby, existoval dlhodobý stav, keď nehnuteľnosť reálne užívali osoby nevlastníkov a vlastníci nehnuteľnosti nemohol svoje vlastnícke oprávnenia po dobu cca 18 mesiacov realizovať. Odvolacie tvrdenie žalobkyne, že bola v karanténe je pritom v rozpore s jej žiadosťou o odročenie pojednávania. Odvolací súd podotkol, že žalobkyňa si nespĺnila ani povinnosť v zmysle § 183 ods. 4 druhej vety CSP (uviest' telefónne číslo alebo elektronickú adresu, na ktorú ju možno upovedomiť o rozhodnutí súdu o jej návrhu na odročenie pojednávania). Ak tvrdila, že na pojednávaní mienila využiť svoje právo na predloženie ďalších dôkazných prostriedkov, tieto v konaní pred súdom prvej inštancie napriek opakovanému odročovaniu pojednávania nepredložila, neoznačila a nepredložila ich ani v odvolacom konaní.

2.2. K argumentácii žalobkyne o rozpore uskutočnenia dražby s § 11 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách, ktorý ako nový dôvod neplatnosti dražby žalobkyňa uplatnila až v odvolacom konaní odvolací súd uviedol, že v zmysle rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) sp.

zn. 4Cdo/100/2012 ak ide o dobrovoľnú dražbu nehnuteľnosti určenej na bývanie, je spravidla v rozpore s požiadavkou primeranosti a vhodnosti stanovenia podmienok dražby také určenie miesta konania dražby, ktoré v dôsledku jeho neprimerane veľkej vzdialenosti od draženej nehnuteľnosti obmedzí v účasti na dražbe záujemcov, pre ktorých môže byť geografická poloha nehnuteľnosti rozhodujúca; išlo o vzdialenosť obce, kde sa konala dobrovoľná dražba od dražených nehnuteľností najkratšou trasou 329 km. Odvolací súd tiež poukázal na (neskoršie) uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/58/2018 z 05. júna 2019, na vzdialenosť miesta, kde sa nachádzajú dražené nehnuteľnosti od miesta konania dražby (63,3 km) aj na primerane stanovený začiatok konania dražby (11:30 hod.) a skutočnosť, že žalobkyňa sa so svojím otčimom dražby zúčastnila a netvrdila, že existovali osoby, ktoré mali záujem o draženú nehnuteľnosť a z dôvodov vzdialenosti miesta dražby sa na dražbe nezúčastnili.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) z dôvodu uvedeného v § 420 písm. f) CSP navrhnuť, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uplatnila si náhradu trov dovolacieho konania. Porušenie svojho práva na spravodlivý proces videla žalobkyňa v tom, že jej nebola umožnená prítomnosť na pojednávaní 12.05.2021, čím jej bolo odňaté právo pred vyhlásením rozsudku navrhnuť vykonanie ďalších dôkazov. Uviedla, že o odročenie pojednávania požiadala dňa 11.05.2021 s poukazom na núdzový stav a vyhl. č. 24/21 Z. z.. V dovolaní argumentovala zákazom vychádzania a zrušením núdzového stavu od 15.05.2021. Zdôraznila, že upovedomenie o odročení pojednávania na deň 12.05.2021 neobsahovalo poučenie o tom, že vec neznesie odklad v zmysle § 1 ods. 2 vyhl. č. 24/21 Z. z.. Za nepravdivé označila vyjadrenie odvolacieho súdu, že neoznačila dôkazy ani v odvolacom konaní. Poukázala na rozsudky najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/401/2014 a 4Cdo/100/2012 vo vzťahu k § 11 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z. z.. Nesúhlasila so záverom odvolacieho súdu, že časová dostupnosť obcí U. a V. V. s jedným prestupom vo Z. je cca 1 hodina 30 minút vrátane čakacej doby na ďalší spoj. Prostriedkami hromadnej dopravy je pri uvedenej ceste potrebné, podľa dovolateľky, prestupovať 3-krát - vo Z., v Ž.N. B. V. a v Ž.; napríklad dražobník zo U. by musel ísť z domu o 8:40 hod. a do V. V. by prišiel o 11:20 hod., tú istú cestu by musel absolvovať aj naspäť. Nesúhlasila preto so záverom súdu prvej inštancie o primeranosti miesta konania dražby vo vzdialenosti do 100 km. Uviedla tiež, že odvolací súd sa nevyjadril k úmyslu žalovaného 3/ pri dražbe sa obohatiť, pretože po vydražení nehnuteľnosti navrhol žalobkyni jej odpredaj za 33.500,- eur (vydražená bola za 25.500,- eur). Za bezpredmetné označila vyjadrenie odvolacieho súdu, že vydražiteľ (žalovaný 3/) nemohol realizovať svoje vlastnícke oprávnenia, nakoľko i keď je vlastníkom nehnuteľnosti, má úplne iné záujmy ako užívať nehnuteľnosť. Uzavrela, že nešlo o vec, ktorá neznesie odklad.

4. Žalovaný 1/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že súd mohol vytýčiť pojednávanie na termín po dátume 28.04.2021 bez predošlého zdôraznenia, že vec neznesie odklad; zaslanie predvolania na pojednávanie v čase, keď malo obsahovať zdôraznenie, že vec neznesie odklad, nie je rozhodujúce, pretože pojednávanie sa konalo za účinnosti zmeneného § 1 ods. 2 vyhl. č. 24/21 Z. z. Táto zmena bola účinná už aj v čase, keď žalobkyňa ospravedlňovala svoju neúčast' deň pred pojednávaním, t. j. 11.05.2021. Prejednaním veci okresný súd žalobkyni právo konať pred súdom nezmaril. K neprimeranej vzdialenosti miesta dražby od draženej nehnuteľnosti žalovaný 1/ uviedol, že rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa postupom času výrazne posunula; poukázal na rozhodnutie sp. zn. 8Cdo/58/2018. S otázkou úmyslu vydražiteľa obohatiť sa a jeho podvodným konaním sa vysporiadal súd prvej inštancie. Žalobkyňa, prítomná na dražbe, námietku voči priebehu dražby nevzniesla, jej trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe bolo odmietnuté. Žalovaný 1/ navrhol zamietnutie dovolania.

5. Žalovaný 2/ sa k dovolaniu nevyjadril.

6. Žalovaný 3/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že nemohlo dôjsť k naplneniu právne relevantných dôvodov na podanie dovolania a nedošlo k porušeniu procesných práv žalobkyne. Žiadosť dovolateľky o odročenie pojednávania z 11.05.2021 označil za obštrukciu. Zdôraznil obmedzenie svojho vlastníckeho práva k predmetu dražby, trvajúce viac ako rok. Výhláška číslo 24/21 Z. z. účinná v čase uskutočnenia pojednávania jeho vykonanie umožňovala. Súd prvej inštancie nemal na výber, či pojednávanie

uskutoční, ale mal povinnosť vec prejednať a rozhodnúť. Žalobkyňa, napriek opakovanému odročovaniu pojednávania, dôkazy o konaní dražby v rozpore so zákonom nepredložila a neurobila tak ani v odvolacom konaní. Na dražbe sa zúčastnilo 13 účastníkov, čo vyvracia tvrdenia dovolateľky o nevhodnosti vybraného miesta konania dražby a o odradení od účasti na dražbe. Žalobkyňa sama bola na dražbe spolu so svojim otčimom prítomná, po vykonaní dražby nevzniesla námietky a neuvedla, že by existovali ďalšie osoby so záujmom o dražbu nehnuteľností, ktorej sa nezúčastnili z dôvodu vzdialenosti miesta dražby. Žalobkyňa poukazuje na rozhodovaciu prax najvyššieho súdu opomínajúc novšie uznesenie sp. zn. 8Cdo/58/2018. Tvrdenia o svojom nekalom konaní označil za nepreukázané domnienky žalobkyne, s ktorými sa vysporiadal už súd prvej inštancie. Žalovaný 3/ ako podnikateľský subjekt aj v oblasti trhu s nehnuteľnosťami môže mať záujem nehnuteľnosť predat' za účelom dosiahnutia zisku, čo nie je postup neštandardný, neobvyklý ani protiprávny. Navrhol zamietnutie dovolania s priznaním náhrady trov dovolacieho konania žalovanému 3/.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej aj „najvyšší súd“ príp. „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

8. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu dovolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie a na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

9. Dovolací súd musí zdôrazniť, že z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ani právo dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. 251/03). Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona teda treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

10. Jedným zo základných princípov civilného sporového konania je princíp ústnosti (článok 12 Základných princípov Civilného sporového poriadku), v zmysle ktorého sa na prejednanie vecí nariaďuje ústne pojednávanie, ak zákon neustanovuje inak. V nadväznosti na to Civilný sporový poriadok upravuje pojednávanie v tretej hlave druhej časti. Podľa článku 48 ods. 2 prvej vety Ústavy Slovenskej republiky má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Zákon (§ 177 ods. 2 CSP) ustanovuje výnimky, kedy pojednávanie nie je potrebné nariaďovať. V posudzovanom spore v deň konania pojednávania na súde prvej inštancie (12.05.2021) bol v Slovenskej republike vyhlásený, z dôvodu pandemickej situácie spojenej s ochorením COVID-19, núdzový stav aj mimoriadna situácia. V zmysle § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, v čase mimoriadnej situácie alebo núdzového stavu súdy vykonávajú pojednávania len v nevyhnutnom rozsahu ustanovenom všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá Ministerstvo

spravodlivosti SR. Takýmto predpisom bola vyhláška č. 24/2021 Z. z. o vykonávaní pojednávaní, hlavných pojednávaní a verejných zasadnutí v čase mimoriadnej situácie a núdzového stavu, podľa ustanovenia § 1 ods. 1 ktorej v čase mimoriadnej situácie alebo núdzového stavu sa vykonávajú pojednávania v tam vymedzených veciach, pričom pod písmenom p) je uvedené konanie v civilnom sporovom konaní a v civilnom mimosporovom konaní, ak strany sporu alebo účastníci konania súhlasili s pojednávaním v ich neprítomnosti. Podľa novelizácie uvedeného ustanovenia vyhláškou č. 159/2021 Z. z. sa okrem vecí podľa odseku 1 v čase mimoriadnej situácie alebo núdzového stavu vykonávajú pojednávania aj v ostatných veciach s výnimkou vecí, ktoré znesú odklad. Pre posúdenie, či neodročením pojednávania, určeného na deň 12.05.2021 a jeho vykonaním v neprítomnosti žalobkyne bolo potrebné zodpovedať otázku, či ide o konanie, ktoré znesie odklad. Súd prvej inštancie a v zhode s ním aj odvolací súd riadne odôvodnili, v čom spočívajú dôvody posudzujúce prejednávajúcu vec ako vec, ktorá neznesie odklad. Vychádzajúc z týchto individuálnych okolností prípadu, popísaných v odôvodneniach rozhodnutí súdov nižších inštancií, dovolací súd konštatuje, že ich argumentácia je ústavne udržateľná, najmä ak žalobkyňa neuviedla dôvody vyvracajúce závery súdov nižších inštancií ani konkrétne dôvody, v ktorých spočíva posúdenie jej žaloby ako veci, ktorá odklad znesie. Argumentácia súdov poukazuje na nemožnosť vlastníka (žalovaného 3/) počas doby 18 mesiacov (jeden a pol roka v čase rozhodovania nižších súdov) v plnej miere realizovať vlastnícke oprávnenia k predmetu vlastníctva (zahŕňajúce právo vlastníka vec držať, užívať, požívať jej plody a úžitky aj právo vecou disponovať, pozn. dovolacieho súdu) nie je arbitrárna ani svojvoľná alebo nepresvedčivá ani vo vzťahu k tomu, že žalobkyňa má obydlie v nehnuteľnosti, ku ktorej v dôsledku neplnenia povinností z úverovej zmluvy stratila svoje vlastnícke právo. Pokiaľ dovolateľka uviedla aj potrebu dodržania protipandemických opatrení a obavu z prítomnosti viacerých osôb v pojednávacej miestnosti súčasne, dovolací súd poukazuje na ods. 3 § 1 vyhl. č. 159/21 Z. z., v zmysle ktorého možno pojednávania vykonať tak, aby bol zabezpečený dostatočný časový odstup medzi nariadenými pojednávaniami, aby bolo možné zabezpečiť vetranie pojednávacej miestnosti a aby sa predišlo zhromažďovaniu osôb pred pojednávacou miestnosťou; porušenie týchto pravidiel žalobkyňa netvrdila. Potrebné je dodať, že zákaz vychádzania nariadený v tom čase uznesením vlády SR, publikovaným v Zbierke zákonov pod číslom 160/21 Z. z. sa nevzťahoval na cestu na pojednávanie podľa § 3 ods. 1 písm. a) zák. č. 62/2020 Z. z.

11. Ani argumentácia dovolateľky o odňatí možnosti konať pred súdom v podobe predkladania dôkazných návrhov na pojednávaní neobstojí. Aj v prejednávanej veci je potrebné okrem koncentrácie konania, o ktorej bola dovolateľka v prvoinštančnom konaní riadne poučená, aplikovať aj inštitút dôkazného bremena. Ak žalobkyňa v odvolaní argumentovala tým, že mala záujem predložiť na pojednávaní dôležité dôkazy o konaní dražby v rozpore so zákonom, nič jej nebránilo tak urobiť už v skorších štádiách konania, najmä keď je žalobkyňa nositeľkou dôkaznej povinnosti zahŕňajúcej povinnosť tvrdenia a povinnosť svoje tvrdenia preukázať. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa aj listinné dôkazy označené v žalobe predložila okresnému súdu až na základe jeho výzvy. Na pojednávaní konanom na okresnom súde dňa 12.08.2020, kde bolo dané predbežné právne posúdenie o nedôvodnosti žaloby, pritom dovolateľka aj jej predchádzajúci zástupca boli prítomní.

12. Dovolací súd v súvislosti s tvrdením dovolateľky o nesprávnom skutkovom závere súdu prvej inštancie (nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 CSP dovolateľka nenamietla) týkajúceho sa vzdialenosti miesta konania dražby od draženej nehnuteľnosti považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (porov. § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd). Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel

zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil. Dovolateľka poukazovala na rozhodnutie najvyššieho súdu (sp. zn. 4Cdo/100/2012), v ktorom bola vzdialenosť medzi miestom draženej nehnuteľnosti a miestom konania dražby takmer 400 km, odvolací súd vychádzal z neskoršieho rozhodnutia (sp. zn. 8Cdo/58/2018), ktoré precizovalo ako akceptovateľnú vzdialenosť medzi miestom konania dražby a miestom draženej nehnuteľnosti vzdialenosť do 100 km, čo je v prejednávacom spore splnené.

13. Dovolací súd uzatvára, že na základe dôvodov uvedených dovolateľkou, ktorými je viazaný (§ 440 CSP), dospel k záveru, že je daná prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, ale dovolanie nie je dôvodné. Dovolací súd v konaní pred súdmi nižších inštancií vadu zmätočnosti, ktorá by bola porušením práva žalobkyne na spravodlivý proces, nezistil, preto dovolanie, po prejednaní bez pojednávania (§ 443 CSP, časť vety pred bodkočiarkou) podľa § 448 CSP zamietol.

14. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 453 ods. 1 CSP. V dovolacom konaní boli úspešní žalovaní (ich procesné spoločenstvo je samostatné), ktorým preto vznikol nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Trovy v dovolacom konaní vznikli iba žalovanému 3/, preto mu dovolací súd priznal ich náhradu voči žalobkyni v plnom rozsahu a žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyni nepriznal. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

15. Tento rozsudok prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.